

12) Plazhilo sa pufhanje tiftiga bika, ki je premijo dobil, fe ne smé vezhi, ko navadno, in fizer k vezhimu po 6 krajzarjev jemati. Vezhi plazhilo terjati je shivinzheto vimu lastniku pod sgubo sposnaniga darila, in fhe drugo kasen (fhtrafingo) prepovedano.

13) Ko bi bik, ktéri je darila vréden sposnan, od lastnika pred prodan bil, prédén je vef ukasan namen dopolnil, nima ne prejšnji lastnik, ne kuppez pravize do darila, ako ni tudi novi lastnik bika neprenéhama sa brejatelj prepuftilin fizer v ravno tifti foféfski.

Ko bi bik po sprizhani nefrézhi prevréd ali pred zhasam poginil, bo po sposnanji fodnjih tovarfhev kmetijfke drushbe in foféfskinih mosh, ktéro sposnanje pa tudi mora od kantonske gosposke poterjeno biti, sa zhas dopolnjene brejatve darilno plazhilo prerajtano, in lastniku plazhano.

Tém postavam, je fhe perdjano, de morajo per biku, sa kteriga kdo hozhe premijo dobiti, te lastnosti biti:

Velikost bika mora fofébnó po méri shivinfke postave tiftiga kraja biti, v kterim je sa rabo naménjen. Kjer je shivina vézhi dél le majhne postave, ne smé bik zhesnemozh velik, pa tudi ne premajhen biti; po tém takim bi se shivinfka reja ne sboljfhala.

Bo naj dvaléten ali k vezhimu triléten, in ima naj k manjshimu fhtiri ali v vézhimu fheft práv pravnih sob. Shivóta naj bo dolsiga, kofnatiga in kratkih mefnatih nóg. Glave ne bodi velike, ampak lahke in kratke; zhela fhirokiga in kodljátiga; rogov ne predolsih, ampak saftavnih in práv obernjenih, to je, ne nasaj obernjenih, ampak s konzama na ftran safukanih; tudi mora bik velizih biftirih ozhi, fhirokih nofniz, in ne presfhirokiga gobza biti.

Vratú bodi terdniga in mefnatiga, pa vender ne zhesnemozh debeliga, in ne bohatiga.

Dalej mora fhirokih perf, in globóko pobéfhéniga gubafiga nadra, lepo oboknih reber, fhirokiga mefnatiga in ravniga ne vfhibljeniga herbta, terdnih ledij, in ravniga plofhatiga krisha, dolsih in terdnih béder, majhnih lákotniz, polniga bóka, in ne preglobóko pobéfhéniga trebuha, to je, ne vífézhiga vampa biti.

Mófhnja mora biti terdna in gerbafta, v ktéri fta dva ftroka slo proti shivotu natégnjena viditi.

Rép bodi tenek, slo dlakast, in vífoko nafajen. Bik mora biti nesmédene, to je, edine farbe, in smé k vezhimu po herbtu risho iméti; fizer mora kosha tenjka in mehka biti, in svetle pa enako po shivotu rasdeljene dlake iméti. Sadnjizh mora bik popolnoma sdrav, mozhan, drashljiv in ferzhan biti.

Per fizer enakih lastností naj se pofébnó sa tiftiga bika darilo nakloni, od kteriga je snano, de ga je mlézhnata krava povergla, kér ta koriftna lastnost po fkuftnji vfih rednikov shivine je fofébnó plemeniva ali po plemenu sadobljiva.

V Ljubljani 29. Malitravna 1844.

Joshef baron Weingarten,
deshélin poglavar.

Karl grof v Welspergu, Rajtenaru in Primeru,
z. k. poglavarjev naméftnik.

Dominik Brandstetter,
z. k. poglavarfki svétovavz.

Ignazi Kiseveter, mojster zhefkiga predenja, per Materi fari v Loki.

Vezh tkavzov in bljavzov ffarolofhke fare fo hvaleshni sa saflushik, ki ga dobivajo od gosпода Benjamina Pihlerja, poseftnika v Ljubljani in kupza s platnam, sa ktero dobroto daj Bog frezho gospodu, de bi jim fhlo platno in dvojfhert (zvilih), kteriga jim lofhki tkavzi tkó in bljavzi belijo, dobro spod rok. Kashe fe, de hozhejo gospod Pihler tudi nafhim predizam saflushik nakloniti. Pretezheno faboto, to je bilo prvi dan Sufhza, fo poslali k fari predifhkiga mojstra, Ignaza Kisevetra, zhefkiga rojaka, s fhefterimi zhefkimi kolovrati, pokasati nafhim predizam, kakó de se na zhefke kolovrate prede. Komej se je to v nedeljo po fari rasglafilo, je v pondelj k fkoorej is vfih vafi te fare fkupej pervrelo prediz, de je bil drenj. Mojster je previdil, de v tolikim drenji s svojim podukam nizh opravil ne bo, in ni bilo drugazhi, kakor predizam rezhi, de naj le ene oftanejo, druge pa naj druge dni v tednu pridejo; sej bo ta poduk do fabote terpel.

Nafhe predize takih kolovratov fhe nikoli vidile niso, pa ko fo k njim perfedle, je komej dobro dve uri preteklo, she fo jih vertile, de je bilo le veselje jih gledati. Molzhé fim poslufhal, kakó de bodo kaj nafhe predize zhefke kolovrate obfodile; takó le fo med feboj govorile:

1) „Ti kolovrafzhzhiki kaj radi tekó, pa fo vender predragi, zhe eden rumen zekim velja, kakor mojster pové.“

2) „Kdor bi hotel imeti, de bi mu na take kolovrafzhzhike predle, bi nam mogel dati sraven previdniga plazhila, tudi kolovrafzhzhike; kér prediza bi mógla predólgo prefti, preden bi fi sa tak kolovrafzhzhik perpredla.“

3) „Na te kolovrafzhzhike se da prashnje práv tanjko in terdno prefti.“ — „Tanjko tudi na domazhe“ — se je druga per tem oglasila — „le pufti naj mi kdo, de fi bom jest predivo po fvojim omikala in perpravila.“

4) „Ti kolovrafzhzhiki bolj fuzhejo, kakor domazhi, sato se da v krajfhim zhasu dalji nit napraviti, in ref je, kakor pravijo, de se na-nje vezh na feshnje naprede; vlezhejo pa domazhi ravno takó, kakor ti.“

5) „Preja, ki se mora per teh kolovrafzhzhikih slo fliniti, bo terji, taka sa ofnovo; sraven pa is domazhih kolovratov sa otek: to bi bilo tkavzam vfifresheno, platno gofto, tanjko in kakor ufnje možno.“

6) „Vretenza fo, zhe ne premajhne, faj prekratke, kér verfliza je prez polna in nit je treba smerej preftavljati.“

7) „Per perutnizah bi ne bilo treba sarés, kér hitreji bi bila nit premaknjena, ako bi perutniza palzhnik s kljukizo imela.“

8) „Is grebena se ref hódno takó tanjko prede, ko nafhe debelji prashnje; pa preden fi kdo omovskov napravi, to je samudno.“

9) „Vfe to bi se fforilo sa previdno plazhilo, zhe nozhe kdo na nafhe, pa na zhefke kolovrate, ktere sdej she posnamo in na-nje prefti upamo, pa le raji prashnje, ne pa hodnika.“ *) J. D.

*) Perftavik in rasfafnenje teh vgovorov Lofhkih prediz. Ljube dekléta in shene! práv slo naf je rasvetelilo, kar fo nam zhasitljivi gos. J. D. v prizhijozhim písmu osnanili; tudi vafhi rasfodki od zhefkih kolovratov fo nam sató práv